

รู้จัก “ภาษาไทย” ของเราดีแล้วหรือยัง “วันภาษาไทยแห่งชาติ” ตอนจบ

ศศิธร นิตชีโวไพฑูริย์
โรงเรียนภาษาและวัฒนธรรม

สวัสดีค่ะ ชาว TPA NEWS ที่เคารพทุกท่าน เข้าเดือนสิงหาคมแล้วนะคะ วันเวลาผ่านไปเร็วอย่างบอกไม่ถูกเลยนะคะ แล้วเมื่อ**วันที่ 29 กรกฎาคม** ที่ผ่านมาก็เป็น **“วันภาษาไทยแห่งชาติ”** ด้วย ในฉบับนี้ผู้เขียนจึงขอนำเสนอบทความเกร็ดความรู้เกี่ยวกับวันสำคัญวันนี้ของชาวไทย ผ่านรูปแบบการสนทนาระหว่าง คุณครูเย็นใจ กับ เจ้าหนูจ๋าไม่ (ตัวแทนนักเรียนชาวญี่ปุ่น) เป็นตอนสุดท้ายนะคะ (สถานการณ์: วันนี้เป็นวันภาษาไทยแห่งชาติ)

- คุณครูเย็นใจ:** สวัสดีค่ะ นักเรียน ครูขอถามเหมือนทุกๆ ครั้งนะคะ วันนี้วันที่เท่าไรคะ
- เจ้าหนูจ๋าไม่:** วันที่ 29 กรกฎาคม 2558 ค่ะ
- คุณครูเย็นใจ:** ดีมากเลยคะ ดูเหมือนว่าจะจำชื่อเดือนกันได้แล้วนะคะ
- เจ้าหนูจ๋าไม่:** ใช่ค่ะ แต่ชื่อเดือนในภาษาไทยทั้งยาวทั้งยาก กว่าเราจะจำได้ ใช้เวลานานมากนะคะ
- คุณครูเย็นใจ:** ทุกคนมีความพยายาม และขยันกันมากๆ เลยนะคะ ทราบไหมคะว่าวันนี้เป็นวันสำคัญของไทยอีกวันหนึ่ง
- เจ้าหนูจ๋าไม่:** ไม่ทราบค่ะ แต่วันนี้ก็ไม่ใช่วันหยุดนี้คะ
- คุณครูเย็นใจ:** ค่ะ วันสำคัญที่ไม่ใช่วันหยุดก็มีหลายวันนะคะ อย่างเช่น วันที่ 29 กรกฎาคม วันนี้
- เจ้าหนูจ๋าไม่:** วันนี้เป็นวันอะไรหรือคะ
- คุณครูเย็นใจ:** วันภาษาไทยแห่งชาติค่ะ
- เจ้าหนูจ๋าไม่:** อ้อโฮ สำคัญมากจริงๆ ด้วย สำคัญสำหรับพวกเราที่กำลังเรียนภาษาไทยอยู่ด้วยนะคะ
- คุณครูเย็นใจ:** คุณครูช่วยเล่าความเป็นมาให้เราฟังหน่อยได้ไหมคะ
- เจ้าหนูจ๋าไม่:** ได้เลยคะ นักเรียนจะได้ทราบว่าคนไทยเราก็คะหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของภาษาประจำชาติมากเหมือนกัน

วันที่ 29 กรกฎาคม ของทุกปี คือ วันภาษาไทยแห่งชาติ เป็นวันที่ชาวไทยรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชในด้านภาษาไทย และเพื่อกระตุ้นให้ชาวไทยทั้งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญ และคุณค่าของภาษาไทย และร่วมใจกันใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเพื่ออนุรักษ์ภาษาไทยให้เป็นเอกลักษณ์อยู่คู่ชาติไทยต่อไป

ความเป็นมาของวันภาษาไทยแห่งชาติ

สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2505 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปเป็นประธาน และทรงร่วมอภิปรายในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ห้องประชุมคณะอักษรศาสตร์ ทรงเปิดการอภิปรายในหัวข้อ “ปัญหาการใช้คำไทย” ทรงดำเนินการอภิปราย และทรงสรุปการอภิปรายอย่างดีเยี่ยม แสดงถึงพระปรีชา-

สามารถ ความสนพระราชหฤทัย และความห่วงใยในภาษาไทย เป็นที่ประทับใจผู้เข้าร่วมการประชุมในครั้งนั้นเป็นอย่างยิ่ง ดังพระราชดำรัสตอนหนึ่งความว่า...

“...เราโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้ ควรจะใช้คำเก่าๆ ที่เรามีอยู่แล้ว ไม่ควรจะมาตั้งศัพท์ใหม่ให้ยุ่งยาก ปัญหาเฉพาะในด้านรักษาภาษาก็มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในทางออกเสียง คือ ให้ออก-

เสียงให้ถูกต้องชัดเจน อีกอย่างหนึ่งต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้ หมายความว่า วิธีใช้คำมาประกอบประโยค นับเป็นปัญหาที่สำคัญ ปัญหาที่สาม คือ ความร่ำรวยในคำของภาษาไทย ซึ่งพวกเรานึกว่าไม่ร่ำรวยพอ จึงต้องมีการบัญญัติศัพท์ใหม่มาใช้ สำหรับคำใหม่ที่ตั้งขึ้นมีความจำเป็นในทางวิชาการไม่น้อย แต่บางคำที่ง่าย ๆ ก็ควรจะมิ ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่าได้มีการใช้คำออกจะฟุ่มเฟือย และไม่ตรงกับ ความหมายอันแท้จริงอยู่เนืองๆ ทั้งออกเสียงก็ไม่ถูกต้องตาม อักษรวิธี ถ้าปล่อยให้เป็นไปดังนี้ ภาษาของเราจะมีแต่จะทรุดโทรม ชาติไทยเรามีภาษาของเราใช้เองเป็นสิ่งอันประเสริฐอยู่แล้ว เป็นมรดก อันมีค่าตกทอดมาถึงเราทุกคนจึงมีหน้าที่จะต้องรักษาไว้ ฉะนั้นจึงขอให้ บรรดานิสิต และบัณฑิต ตลอดจนครูบาอาจารย์ได้ช่วยกันรักษา และ ส่งเสริมภาษาไทย ซึ่งเป็นอุปถัมภ์ และหลักประกันเพื่อความเจริญ วัฒนาของประเทศชาติ...”

นี่นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของวงการภาษาไทยที่ได้ รับพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณดังกล่าว และในโอกาสต่อๆ มา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังได้ทรงแสดงความสนพระราชหฤทัย และความห่วงใยในภาษาไทยอีกหลายโอกาส เช่น ได้พระราชทาน พระราชดำรัสเกี่ยวกับปัญหาในการใช้ภาษาไทยของประชาชนชาว- ไทยในปัจจุบัน ในวโรกาสที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ข้าราชการ และองค์กรเอกชนเข้าเฝ้าถวายชัยมงคล เนื่องในวันเฉลิม พระชนมพรรษา พุทธศักราช 2535 นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวได้ทรงย้าให้ประชาชนชาวไทยตระหนักถึงความสำคัญ ของภาษาไทย และพระราชทานแนวความคิดในการอนุรักษ์ภาษาไทย ในโอกาสต่างๆ อยู่เสมอ ที่สำคัญยิ่งกว่านี้ คือ เป็นที่ประจักษ์ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระปรีชาญาณ และพระอัจฉริยภาพ ในการใช้ภาษาไทย ทรงรอบรู้ปราดเปื่องถึงรากศัพท์ของคำไทย คือ ภาษาบาลี และสันสกฤต ทรงพระอุตสาหะวิริยะแปล และเรียบเรียง วรรณกรรมภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยที่สมบูรณ์ด้วยลักษณะ วรรณศิลป์มีเนื้อหาสาระที่มีคุณค่าเป็นคติในการเสียสละเพื่อส่วนรวม และเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนในการใช้ภาษาไทย ดังจะเห็น ได้จากพระราชนิพนธ์แปลเรื่องนายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ ติโต พระ ราชนิพนธ์แปลบทความเรื่องสั้นๆ หลายบท และพระราชนิพนธ์ เรื่อง พระมหาชนก นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมที่สุด มิได้แก่วงการ

คณะกรรมการรณรงค์เพื่อภาษาไทย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ได้ตระหนักในคุณค่า และความสำคัญของภาษาไทย และเพื่อกระตุ้น ปลุกจิตสำนึกให้คนไทยทั้งชาติได้ตระหนักถึงคุณค่า และความสำคัญของภาษาไทย ตลอดจนร่วมมือกันทำนุบำรุง ส่งเสริม อนุรักษ์ภาษาไทยให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป จึงได้เสนอขอให้ รัฐบาลประกาศให้วันที่ 29 กรกฎาคม ของทุกปี เป็นวันภาษาไทยแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันอังคารที่ 13 กรกฎาคม 2542

เห็นชอบให้วันที่ 29 กรกฎาคม ของทุกปีเป็นวันภาษาไทยแห่งชาติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดช ผู้ทรงเป็นนักปราชญ์ และนักภาษาไทย รวมทั้งเพื่อน้อม รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ที่ได้ทรงแสดงความห่วงใย และพระราชทานแนวคิดต่างๆ เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย

2. เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ในวันที่ 5 ธันวาคม 2542

3. เพื่อกระตุ้น และปลุกจิตสำนึกของคนไทยทั้งชาติให้ ตระหนักถึงความสำคัญ และคุณค่าของภาษาไทย ตลอดจนร่วมมือ ร่วมใจกันทำนุบำรุงส่งเสริม และอนุรักษ์ภาษาไทย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ และเป็นสมบัติวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชาติให้คงอยู่คู่ชาติไทย ตลอดไป

4. เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการใช้ภาษาไทยทั้งในวง วิชาการ และวิชาชีพ รวมทั้งเพื่อยกมาตรฐานการเรียนการสอนภาษา- ไทยในสถานศึกษาทุกระดับให้มีสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น

5. เพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและ เอกชนทั่วประเทศมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อเผย แพร่ความรู้ภาษาไทยในรูปแบบต่างๆ ไปสู่สาธารณชน ทั้งในฐานะ ที่เป็นภาษาประจำชาติ และในฐานะที่เป็นภาษาเพื่อการสื่อสารของ ทุกคนในชาติ

ก่อนจะลาจากกันไป คุณครูเย็นใจหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการ ถ่ายทอดเรื่องราวของภาษาไทยจะเป็นส่วนหนึ่งซึ่งแม้จะเป็นเพียง ส่วนเล็กๆ ที่จะทำให้ท่านผู้อ่านได้ตระหนักถึงความสำคัญ และคุณค่า ของภาษาประจำชาติเรานะคะ วิธีการอนุรักษ์ภาษาไทยทำได้ไม่ยาก เลยค่ะ เพียงแค่ทุกท่านใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง พูดยให้เหมาะกับ สถานการณ์ และกาลเทศะ อ่าน และเขียนให้ถูกต้องตามหลัก อักษรวิธีที่เคยเรียนมา อาจจะมีบ้างที่หลงลืมกันไปหรือใช้ตามๆ กัน ตามความเคยชินหรือความนิยม อย่างไรก็ขอให้ตรวจสอบความถูกต้อง ก่อนใช้กันด้วยนะคะ สวัสดีค่ะ

ที่มาของข้อมูล

เว็บไซต์ “กรมส่งเสริมวัฒนธรรม” : <http://www.culture.go.th/cday/>

เว็บไซต์ “หมู่บ้านรักษาศีล ๕” : [http://www.dmc.tv/pages/top_of_ week/วันภาษาไทยแห่งชาติ-2554.html](http://www.dmc.tv/pages/top_of_week/วันภาษาไทยแห่งชาติ-2554.html)